

Akkoordtypen

een niet zo gemakkelijke
maar gratis
cursus
voor
musici
die meer
willen weten
over wat precies ze
nou aan het doen zijn

versie 2 uit 2016

© 2015
Rowy van Hest

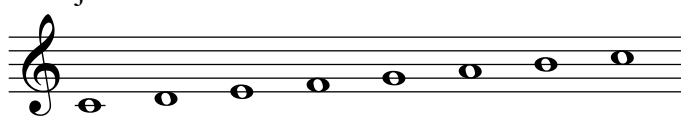
Akkoordtypen

Majeur, Mineur en Verminderd

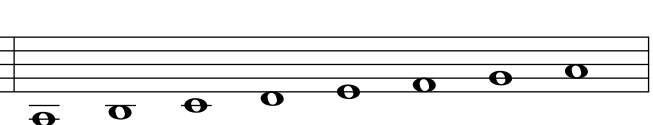
Volgens de populaire notatie van akkoorden zijn C, F en G verschillende akkoorden, terwijl het hier om maar één akkoordtype gaat. In de klassieke harmonieleer zijn CI, IV en V eveneens 3 verschillende akkoorden, en behoren zij tot slechts één akkoordtype. In dit geval is het type *majeur*.

Mineur is ook een akkoordtype, evenals verminderd. Sommige akkoordtypen ontstaan in de standaard majeure en mineur toonaarden, andere typen in combinatie met alteraties, oftewel verhogingen en/of verlagingen van de tonen.

C majeur

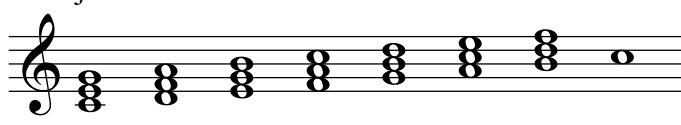
A mineur

Het is wellicht een verrassing voor u dat we geen andere toonaarden nodig hebben, zelfs geen kerktoonaarden. Alle mogelijke typen ontstaan in bovenstaande type toonaarden: majeure en mineur.

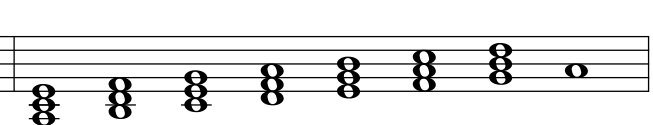
We construeren een akkoord door tertsen te stapelen. Dat klinkt simpel (een beetje te simpel), maar het resultaat is correct. Raakt u overigens niet in paniek door de Romeinse cijfers. Alles wordt behandeld.

C majeur

CI II III IV V VI VII

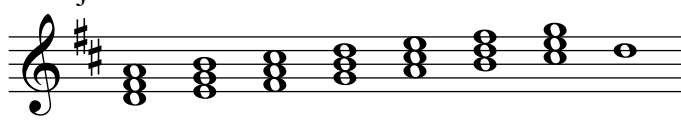
A mineur

aI II III IV V VI VII

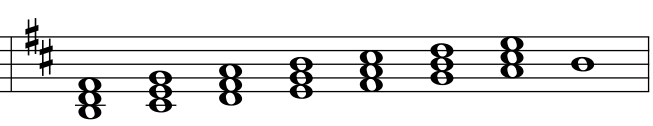
In de klassieke (traditionele) harmonieleer krijgt elk akkoord een Romeins cijfer. Ongeacht de toonaard, de stapeling van tertsen op de 1ste toon van de toonladder is een I, op de 2e toon een II, op de 3e een III, et cetera. Dit betekent, dat ook in D majeur en B mineur er nog steeds niet meer dan 7 cijfers zijn.

D majeur

DI II III IV V VI VII

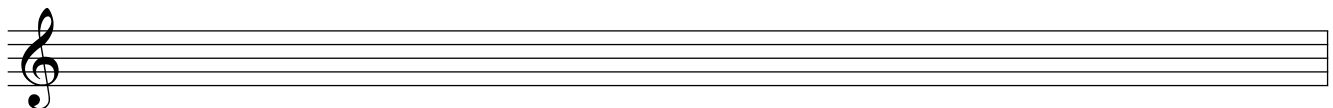
B mineur

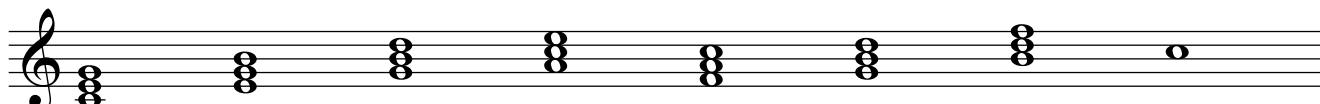
bI II III IV V VI VII

In de klassieke harmonieleer staan de namen van alle akkoorden in relatie tot de geldende toonaard. III in C majeur is II in D majeur. VII in A mineur is hetzelfde akkoord als VI in B mineur. Is dit niet ingewikkeld, in tegenstelling tot de populaire akkoordenleer? Nou, niet echt.

Doedelen... (probeer zelf wat uit)

C majeur

CI	III	V	VI	IV	V	VII
C	Em	G	Am	F	G	B°

In deze cursus zal ik de populaire notatie van akkoorden eveneens gebruiken. Misschien is dit voor u gemakkelijker. Men kan deze notatie met recht *populair* noemen. U kunt akkoorden spelen zonder muziektheorie te hoeven studeren. U hoeft zelfs geen muziknoten te kunnen lezen.

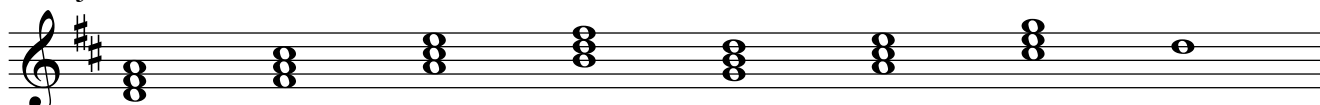
Elke naam, ook wel akkoordsymbool genoemd, vertelt u of een akkoord majeur is, mineur of verminderd. Een hoofdletter geeft aan dat het majeur is, maar een kleine "m" na de hoofdletter maakt er mineur van. Verminderd wordt aangegeven als "dim" of met een kleine cirkel.

Maar wat vertelt de klassieke notatie u? Veel meer, maar een deel van de informatie zou reeds bij u moeten berusten. Het is kennis, het resultaat van een studie harmonieleer.

Volgens de harmonieleer zou u moeten weten dat het 1e akkoord van een majeur toonladder een majeur akkoord is, dat het 2e akkoord een mineur akkoord is, het derde ook een mineur akkoord en zo verder.

Dus, het is toch ingewikkelder dan de populaire notatie? Niet als u bijvoorbeeld wilt transponeren.

D majeur

DI	III	V	VI	IV	V	VII
D	F#m	A	Bm	G	A	C#°

Alles wat er gebeurt in de klassieke notatie is dat de C in het begin een D wordt. De rest blijft hetzelfde. In de populaire notatie echter, moeten alle akkoordnamen gewijzigd worden. Het is alsof van u verwacht wordt, dat u weet door welk akkoord u een akkoord moet vervangen in alle mogelijke toonaarden.

Dat is niet eenvoudig. Bovendien, omdat we in de harmonieleer de relatie van een akkoord tot de toonaard kennen, is het mogelijk een compositie te analyseren. De populaire notatie is daar niet voor geschikt en vooral zeer omslachtig.

Wanneer ik u zeg dat een progressie als I - IV - V - I altijd goed klinkt (en heel bekend), dan kunt u dit in elke toonaard spelen als u harmonieleer gestudeerd heeft. Volgens de populaire notatie zou ik u moeten vertellen dat in C majeur C - F - G - C goed klinkt, maar in A majeur is het A - D - E - A en in F majeur gaat het om weer andere akkoorden.

Niettemin, deze cursus gaat over akkoordtypen, niet over harmonieleer. We hebben reeds kennis gemaakt met de typen majeur, mineur en verminderd. Maar hoe herkennen wij deze akkoorden?

[illegible]

A mineur

aIII
C

maj 3

min 3

VI
F

maj 3

min 3

VII
G

maj 3

min 3

C majeur

CVI min 3 maj 3 II min 3 maj 3 III min 3 maj 3

Am Dm Em

C majeur

[illegible]

We kennen nu 3 akkoordtypen. Die gaan we uitbreiden naar 9 akkoordtypen.

Alle akkoorden kunnen omgekeerd worden. Dit betekent, dat elke andere toon uit het akkoord de bastoon kan worden. Als een akkoord uit 3 verschillende tonen bestaat, is het resultaat 3 verschillende typen.

C majeur

		
CI	I6	I4/6
C	C/E	C/G
maj	maj sext	maj kwartsext

Zoals u ziet, worden de omkeringen op afwijkende wijze aangeduid. In de harmonieleer wordt van u verwacht dat u weet wat de bastoon is, met de populaire notatie wordt u verteld wat de bastoon is.

Misschien is voor u een omgekeerd akkoord niet een nieuw type. Voorlopig houden we het wel op een nieuw type, maar in hoofdstuk 10 kunt u hier meer over lezen.

A mineur

		
aI	I6	I4/6
Am	Am/C	Am/E
min	min sext	min kwartsext

De 1e omkering van een majeur akkoord bestaat uit een mineur terts en een reine kwart, dat is een sext akkoord. De 2e omkering bestaat uit een reine kwart en een majeur terts, dat is een kwartsext akkoord.

De 1e omkering van een mineur akkoord bestaat uit een majeur terts en een reine kwart. De 2e omkering bestaat uit een reine kwart en een mineur terts.

C majeur

A mineur

					
CVII	VII6	VII4/6	aII	aII6	aII4/6
B°	B°/D	B°/F	B°	B°/D	B°/F
verminderd	verm sext	verm kwartsext	verminderd	verm sext	verm kwartsext

De 1e omkering van een verminderd akkoord bestaat uit een mineur terts en een overmatige kwart. De 2e omkering bestaat uit een overmatige kwart en een mineur terts.

Deze 9 akkoordtypen - mineur, majeur, verminderd en hun omkeringen - zijn slechts het begin. In het volgende hoofdstuk gaan we 3 tertsen stapelen i.p.v. 2. Vergeet niet de akkoorden en hun omkeringen regelmatig te spelen. Het is belangrijk dat u ze leert herkennen op het gehoor.

Akkoordtypen

Septiem Akkoorden

Dit is Hoofdstuk 2. Bestudeert u alstublieft eerst Hoofdstuk 1.

Een septiem akkoord construeren is eenvoudig. U stapelt gewoon 3 tertsen.

[illegible]

Maar er is wel een verschil met de drieklanken die wij eerder behandelden. Omdat we nu drie tertsen gebruiken, neemt het aantal mogelijkheden toe. Dat maakt de materie iets ingewikkelder.

C majeur

The image shows a musical staff in C major. The notes are C, D, E, F, G, A, B, and C. The triads are: C major (C-E-G), D minor (D-F-A), E minor (E-G-B), F major (F-A-C), G major (G-B-D), A minor (A-C-E), and B diminished (B-D-F). The dyads are: C-D, D-E, E-F, F-G, G-A, A-B, and B-C.

Triade	Dyade
CI	C-D
I7	D-E
V	E-F
V7	F-G
VII	G-A
VII7	A-B

C Cmaj7 G G7 B° B°7

C en G (CI en V) zijn majeur akkoorden. Maar als er een derde terts aan toe wordt gevoegd, gebeurt er iets vreemds. C wordt Cmaj7, terwijl G nu G7 is. Cmaj7 is een majeur septiem akkoord, G7 een dominant septiem akkoord. Twee verschillende akkoordtypen.

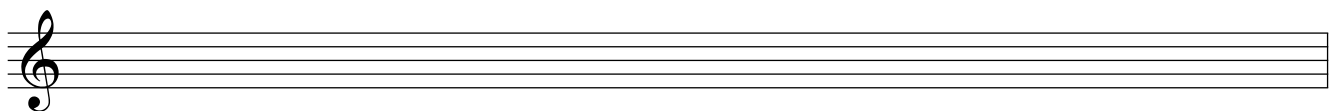
C majeur

CI7 maj 3 min 3 *maj 3* V7 maj 3 min 3 *min 3*

Cmaj7 G7

Het verschil tussen deze twee akkoorden is de bovenste terts. Die is majeur in Cmaj7 en mineur in G7. Theoretisch correct zou ik moeten zeggen dat Cmaj7 een majeur 7 heeft en G7 een mineur 7. Maar, het denken in tertsen is gemakkelijker.

Doedelen...

En B° (Bdim)? Als septiem akkoord wordt het nu B[°]7 genoemd. Waarom?

C majeur

CVII7 min 3 min 3 maj 3 aII7 min 3 min 3 maj 3

B[°]7 B[°]7

Een verminderd akkoord bestaat uit alleen maar mineur tertsen. Verminderde septiem akkoorden bestaan, maar daar hoort deze niet bij. De bovenste terts is hier een majeur terts, met als symbool een doorsneden cirkel. Het is half verminderd septiem.

Er zijn 4 verschillende septiem akkoordtypen in majeur en mineur. Dat is te zeggen, in majeur en mineur zonder alteraties.

C majeur

CI7 II7 III7 IV7 V7 VI7 VII7

Cmaj7 Dm7 Em7 Fmaj7 G7 Am7 B[°]7

maj 7 (septiem) min 7 min 7 maj 7 dominant 7 min 7 half verminderd 7

A mineur

aI7 II7 III7 IV7 V7 VI7 VII7

Am7 B[°]7 Cmaj7 Dm7 Em7 Fmaj7 G7

min 7 half verm 7 maj 7 min 7 min 7 maj 7 dom 7

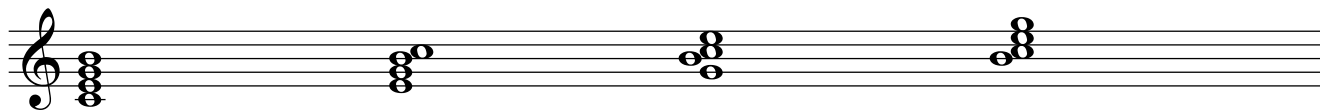
Majeur 7, mineur 7, dominant 7 en half verminderd 7, dat zijn 4 verschillende akkoordtypen, met als resultaat, dankzij hun omkeringen, 12 akkoordtypen.

Lees verder...

Doedelen...

Aangezien we een omkering van een akkoord met 4 verschillende tonen maken, zijn nu 3 omkeringen mogelijk. U vroeg zich wellicht af hoe ik op de vorige pagina aan twaalf typen kon komen.

majeur 7 = maj 3 + min 3 + maj 3

CI7

I5/6

I3/4

I2

Cmaj7

Cmaj7/E

Cmaj7/G

Cmaj7/B

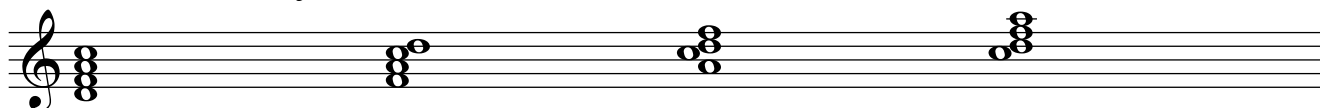
maj septiem (akkoord)

maj kwintsext

maj tertskwart

maj secunde

mineur 7 = min 3 + maj 3 + min 3

CII7

II5/6

II3/4

II2

Dm7

Dm7/F

Dm7/A

Dm7/C

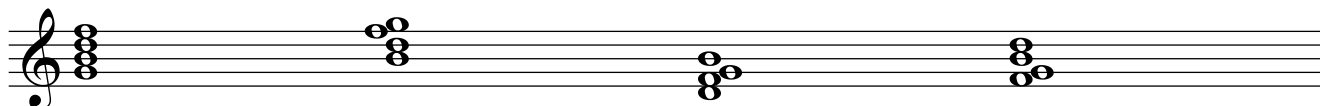
min septiem

min kwintsext

min tertskwart

min secunde

dominant 7 = maj 3 + min 3 + min 3

CV7

V5/6

V3/4

V2

G7

G7/B

G7/D

G7/F

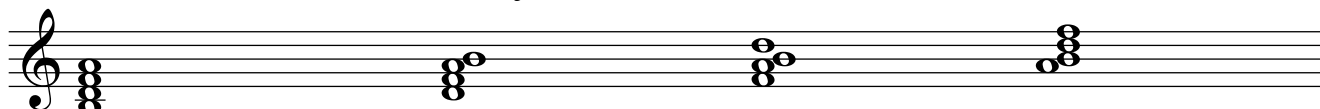
dom septiem

dom kwintsext

dom tertskwart

dom secunde

half verminderd 7 = min 3 + min 3 + maj 3

aII7

II5/6

II3/4

II2

B°7

B°7/D

B°7/F

B°7/A

half verminderd septiem

half verm kwintsext

half verm tertskwart

half verm secunde

Ondertussen zou u in staat moeten zijn om de intervallen tussen de afzonderlijke tonen op te schrijven, maar belangrijk is dit niet.

Wat wel belangrijk is, is dat u alle akkoordtypen tot dusver doorspeelt. Ik heb een gratis app gemaakt, waarmee u kunt trainen zonder instrument. Ga naar www.music-chords.com

Maar blijf wel deze cursus volgen.

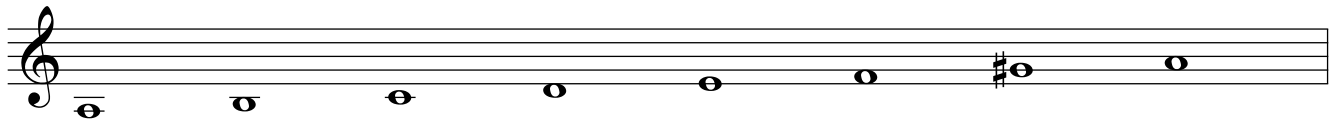
Akkoordtypen

Harmonisch Mineur

Dit is Hoofdstuk 3. Bestudeer alstublieft eerst Hoofdstuk 1 en 2.

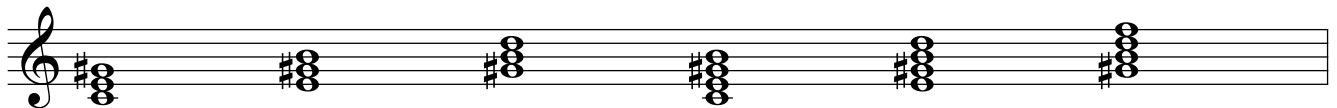
Tot nu toe zijn de standaard majeure en mineur toonladders gebruikt om akkoorden te bouwen. In de Westerse muziek echter zijn alteraties vrij gewoon. Zoals bijvoorbeeld een verhoogde 7e toon in mineur.

A mineur

De 7e toon kan een halve toon verhoogd worden als deel van een akkoord. Het zal een akkoord meer geschikt doen klinken, meer harmonisch. Vandaar de naam. Maar in sommige gevallen kan de 7e toon beter niet verhoogd worden, vooral wanneer het akkoord een III is.

A mineur

aIII	V	VII	III7	V7	VII7
C ⁺ or Caug	E	G [°]	C ⁺ maj7	E7	G [°] 7
overmatig	maj	verm	overmatig majeur 7	dom 7	verm 7

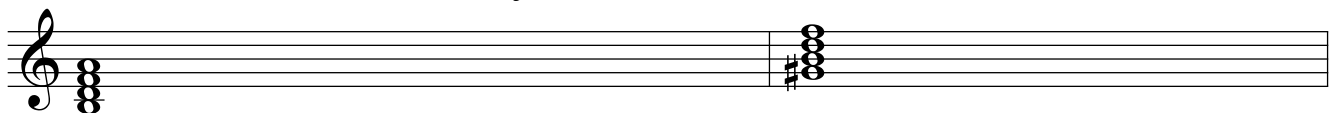
Een overmatig akkoord, of een overmatig septiem akkoord, klinkt enigszins onaangenaam. V en VII in mineur met een verhoogde 7e toon zijn echter populair, dankzij hun structuur.

Toch, sommige musici vinden een overmatig akkoord ook goed klinken. In hedendaagse muziek is het zeker geen zeldzaamheid. Voor ons betekent dit akkoord een nieuw type. Er is nog een nieuw type, het verminderd septiem akkoord.

Zoals u zich wellicht herinnert, komt in standaard majeure en mineur geen verminderd septiem akkoord voor, slechts een half verminderd. De verhoogde 7 maakt een volledig verminderd septiem akkoord nu wel mogelijk.

half verminderd 7 = min 3 + min 3 + maj 3

verminderd 7 = min 3 + min 3 + min 3

aII
B[°]7
half verminderd 7

aVII
G[°]7
verminderd 7

Het overmatig akkoord is een vreemd akkoord. Dit type wijzigt niet als u het omkeert. Dat geldt ook voor het verminderd septiem akkoord. Enharmonisch gezien zijn alle omkeringen aan elkaar gelijk.

A mineur			A mineur			
aIII	III6	III4/6	aVII7	VII5/6	VII3/4	VII2
C ⁺	C ⁺ /E	C ⁺ /G#	G#°7	G#°7/B	G#°7/D	G#°7/F
maj 3 + maj 3 ook zo		ook zo	min 3 + min 3 + min 3 ook zo		ook zo	ook zo

Enharmonisch betekent dat een toon wel anders genoemd kan worden, maar dat de klank gelijk blijft. De toon C bijvoorbeeld kun u Bis noemen, maar hij klinkt daardoor niet anders.

aIII4/6	c#III	aVII5/6	c#VII7
C ⁺ /E	E ⁺	G#°7/B	B°7
maj 3 + maj 3	ook zo	min 3 + min 3 + min 3	ook zo

Omdat een omgekeerd overmatig akkoord geen omkering hoeft te zijn (maar slechts een overmatig akkoord in een andere harmonische context, zoals hierboven), zal het vaak niet als een omkering worden ervaren. Overigens, een volledig overmatig *septiem* akkoord is onmogelijk.

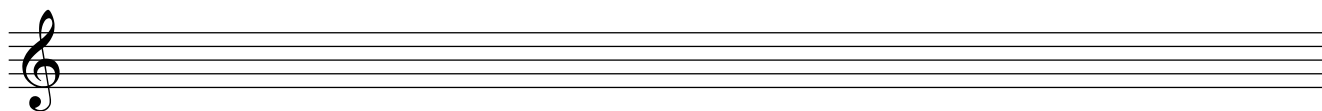
Als u dit te ingewikkeld vindt, hoeft u zich geen zorgen te maken. Onthoud alleen dat er een reden is waarom u een omgekeerde overmatige drieklank niet vaak zult tegenkomen. Dat geldt ook voor een verminderd septiem akkoord. Als omkering blijft de stapeling van tertsen gelijk.

Maar een overmatig septiem akkoord kan wel worden omgekeerd.

A mineur			
aIII7	III5/6	III3/4	III2
C ⁺ maj7	C ⁺ maj7/E	C ⁺ maj7/G#	C ⁺ maj7/B
overmatig maj septiem	overm maj kwintsext	overm maj tertskwart	overm maj secunde

Een overmatig septiem akkoord is een stapeling van 2 majeure tertsen en een mineur terts. Bereken zelf de intervallen tussen de tonen, als u daar zin in heeft.

Doedelen...

Een verhoogde 7e toon heeft nog een nieuw akkoordtype tot gevolg.

A mineur

			
aI7	I5/6	I3/4	I2
Aminmaj7	Aminmaj7/C	Aminmaj7/E	aminmaj7/G#
mineur majeur septiem	mineur majeur kwintsext	mineur majeur tertskwart	mineur majeur secunde

Een mineur majeur septiem akkoord bestaat uit een mineur terts plus 2 majeur tertsen.

Zoals u gemerkt zult hebben, is de klassieke benaming van I7 met en zonder een verhoogde 7e toon gelijk. Dat is zo omdat in mineur een verhoogde 7e toon net zo normaal is als een niet verhoogde 7e toon. Soms lijkt een verhoogde 7e toon zelfs de standaard te zijn.

In de populaire notatie moet het akkoord altijd nauwgezet worden gespecificeerd. Vandaar Aminmaj7 (A mineur majeur 7). aI7 met een standaard 7 is Am7 (A mineur 7).

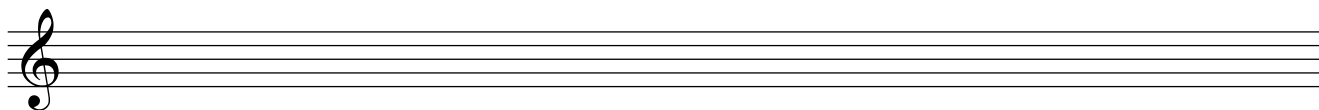
Ieder akkoordtype kan op elk van de 12 verschillende tonen van het octaaf worden gebouwd, zolang de tertsen van dezelfde soort in dezelfde volgorde worden gestapeld.

		
CV7	DV7	FV7
G7	A7	C7
dominant 7	dominant 7	dominant 7
maj 3 + min 3 + min 3	maj 3 + min 3 + min 3	maj 3 + min 3 + min 3

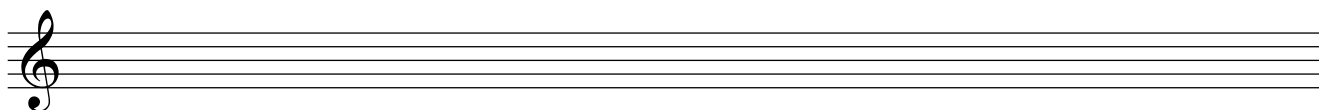
Slechts 3 typen tertsen zijn toegestaan, als het gaat om het bouwen van akkoorden die niet omgekeerd zijn. De majeur terts, de mineur terts en de verminderde terts (die enharmonisch gelijk is aan de grote secunde). Elk ander interval is overbodig.

Ik ben de tel kwijtgeraakt, maar volgens mij hebben we al een aardige verzameling akkoordtypen. En er komt nog veel meer. Lees verder, in Hoofdstuk 4.

Doedelen...

Doedelen...

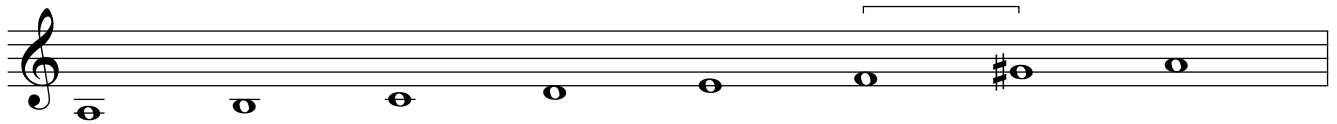
Akkoordtypen

Melodisch Mineur

Dit is Hoofdstuk 4.

De verhoging van de 7e toon in harmonisch mineur veroorzaakt een probleem. Een gat ontstaat tussen de 6e en 7e toon. Dit gat is een mineur terts, terwijl een majeur secunde nodig is.

A mineur

In melodisch mineur wordt de 6e toon eveneens verhoogd. Maar de melodische verhoging behoort tot de *melodie*. Het ondersteunende akkoord stamt gewoonlijk uit harmonisch mineur. Theoretisch gezien is elk akkoord uit melodisch mineur mogelijk, maar in de praktijk is het uitermate zeldzaam. Alleen als het akkoord *ook* een verhoogde 7de toon bevat, zal het als melodisch mineur worden ervaren.

A mineur

A musical staff in treble clef showing six chords in A minor. Below the staff, the chords are labeled as follows:

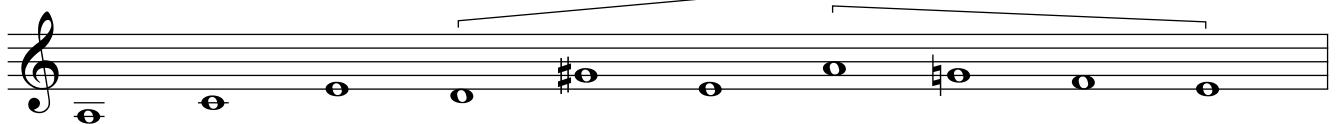
Chord	Classification
X	
X	
VII G#° harmonisch	harmonisch
VII7 G#°7 melodisch 7	melodisch 7
X	
X	

Volgens de harmonieleer wordt een melodische verhoging van de 6e toon niet vermeld in de analyse. In de populaire notatie moet de verhoging in de omschrijving worden opgenomen, zoals altijd.

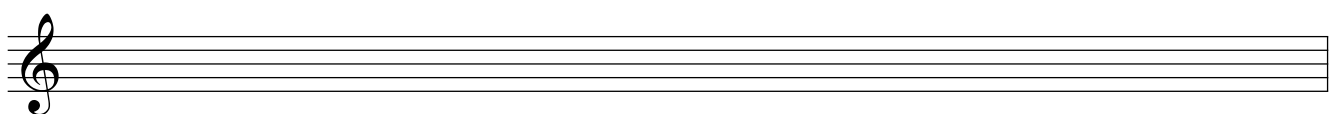
In praktisch toepasbaar melodisch mineur ontstaan geen nieuwe akkoordtypen.

Wanneer een melodie of melodische lijn stijgt, zult u meestal harmonisch of melodisch mineur gebruiken. Maar als de lijn daalt, is er minder behoefte aan.

A mineur

Doedelen...

Akkoordtypen

Napels

Dit is Hoofdstuk 5 van een gratis cursus over akkoordtypen.

Soms wordt de 2e toon in majeur en mineur verlaagd. We noemen deze verlaging Napels.

Oorspronkelijk werd met Napels alleen het akkoord op II als sextakkoord bedoeld (1e omkering), maar sedert de late 19de eeuw kan elk akkoord met daarin de 2e toon opgenomen, worden gealtereerd. Al is dit nog steeds niet tot elke muzikleraar doorgedrongen.

II Napels (II_n) kan een overmatig akkoord zijn. Door ook de 5e toon boven de Napelse toon te verlagen wordt het akkoord omgezet in een majeur akkoord. Toch, overmatige akkoorden zijn tegenwoordig niet zo'n probleem meer, dus komen beide mogelijkheden voor. Hier zijn een paar voorbeelden.

C majeur

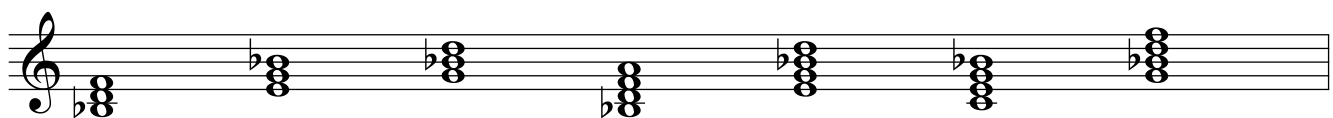

CIIn	II _n or II _n ♯5	V _n	VII _n	II _{7n}	II _{7n} or II _{7n} ♯5	V _{7n}	VII _{7n}
D $\flat$	D $\flat$ ⁺	G $\flat$ 5	B $\flat$ 3	D $\flat$ maj7	D $\flat$ ⁺ maj7	G $\flat$ 75	B $\flat$ 7 $\flat$ 3
maj	overm	hard verm	dbl verm	maj 7	overm maj 7	hard verm 7	dbl verm 7

Dankzij Napels beschikken we nu over nog eens 4 extra akkoordtypen: hard verminderd, hard verminderd septiem, dubbel verminderd en dubbel verminderd septiem. De term hard verminderd wordt buiten Noord-West Europa niet gebruikt. In de USA noemt men dit akkoord "major flat 5" of "major (dominant) 7th flat 5".

Voor we deze nieuwe typen gaan bekijken, wil ik eerst zien wat er in mineur opduikt.

A mineur

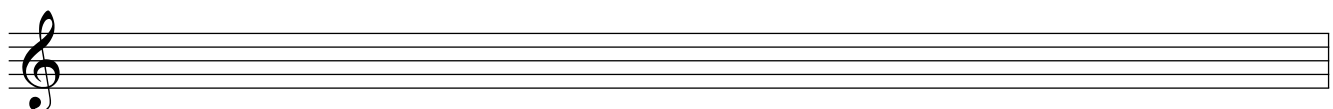

aII _n						
.....						
.....						

Nee, ik geef u ditmaal niet de namen en symbolen. Er is niet één nieuw type onder hen. U heeft ze allemaal al eerder gezien. Maar u kunt zelf aan de slag, als u wilt.

Eerst een beetje doedelen helpt wellicht.

Doedelen...

We concentreren ons op de 4 nieuwe akkoordtypen. Om de les minder saai te maken, gebruiken we nu F majeur. Vergeet niet dat de B in F majeur verlaagd wordt naar Bes.

F majeur

FVn	V7n	VIIIn	VII7n
C $\flat$ 5	C7 $\flat$ 5	E $^{\circ}$ b3	E $^{\circ}$ 7 $\flat$ 3
hard verm	hard verm 7	dbl verm	dbl verm 7
maj 3 + verm 3	maj 3 + verm 3 + maj 3	verm 3 + maj 3	verm 3 + maj 3 + min 3

Deze akkoordtypen klinken een beetje vreemd, omdat ze niet vaak gebruikt worden. Ook hun omkeringen hebben een vreemde klank. De doorsnee akkoorden zijn nu wel op.

F majeur

FVn	V6n	V4/6n	VIIIn	VII6n	VII4/6n
C $\flat$ 5	C $\flat$ 5/E	C $\flat$ 5/G $\flat$	E $^{\circ}$ b3	E $^{\circ}$ b3/G $\flat$	E $^{\circ}$ b3/B $\flat$
hard verm	hard verm sext	hard verm kwartsext	dbl verm	dbl verm sext	dbl verm kwartsext

Als u nu denkt dat u deze akkoorden vaker heeft gehoord, kunt u gelijk hebben. Hoe aparter het akkoord, des te eerder het voor een ander, vaak meer eenvoudig akkoord wordt gehouden.

Een van de redenen is, dat septiem akkoorden niet altijd compleet zijn. Soms ontbreekt een toon, meestal de kwint, maar een enkele keer komt een ontbrekende terts voor.

FVn is enharmonisch gelijk aan →	GVII3/4 maar dan onvolledig →	GVII3/4i3
C $\flat$ 5 is enharmonisch gelijk aan →	F $^{\circ}$ 7/C maar dan onvolledig →	F $^{\circ}$ 7/C(no 3)

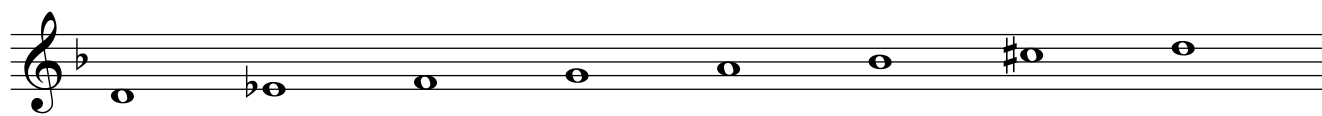
Wederom wordt in de klassieke notatie de ontbrekende toon meestal niet vermeld, maar ik gebruik i3 en i5 om het verschil te kunnen verduidelijken. *i* staat voor incompleet. Ik heb dit zelf verzonnen. Het is geen officiële notatie.

Sommige zeldzame akkoorden kennen geen praktische toepassing. Daarom passeren hier niet alle theoretisch mogelijke akkoorden. Maar, we hebben er al één ontmoet, namelijk het dubbel verminderd.

FVIIIn is enharmonisch gelijk aan →	BV2 maar dan onvolledig →	BV2i5
E $^{\circ}$ b3 is enharmonisch gelijk aan →	F $^{\circ}$ 7/E maar dan onvolledig →	F $^{\circ}$ 7/E(no 5)

Het is enigszins teleurstellend, dat Napels in mineur geen nieuwe typen oplevert. We kunnen echter alteraties combineren, zoals Napels en harmonisch mineur. Het voorbeeld staat in D mineur. In D mineur wordt de B verlaagd naar Bes, net als in F majeur.

D mineur

Napels harmonisch

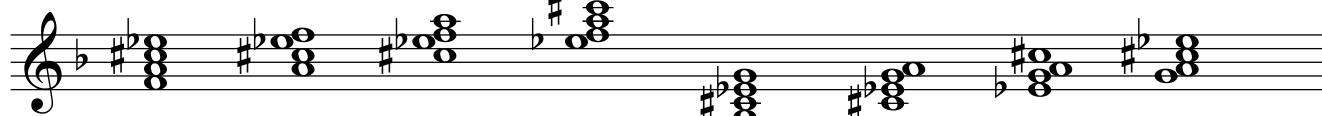
D mineur

dIII7n
F7#5
overmatig dominant 7
V7n
A7b5
hard verminderd 7
VII7n
C#°7b3
dbl verm 7

De harmonische alteratie wordt genegeerd in de notatie, zoals het hoort. Overmatig dominant septiem is een nieuw type. We kunnen dit akkoord omkeren. Dat doen we ook met hard verminderd 7.

D mineur

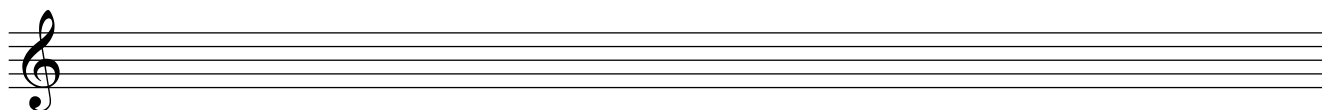
dIII7n
F7#5
overm dom 7
III5/6n
F7#5/A
III3/4n
F7#5/C#
III2n
F7#5/Eb
V7n
A7b5
V5/6n
A7b5/C#
V3/4n
A7b5/Eb
V2n
A7b5/G

Probeer maar niet de klassieke notatie te begrijpen. Zelfs als u harmonieleer gestudeerd heeft, is deze notatie niet altijd even gemakkelijk. Overigens, als u op het gehoor niet alle akkoorden kunt herkennen, is er niets aan de hand. Mij lukt het ook niet.

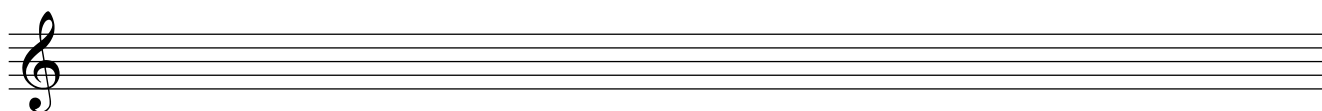
Niettemin, ik heb een paar zeldzame akkoorden opgenomen in de app *Herken Akkoord Typen*. U zou immers over een uitstekend gehoor kunnen beschikken. Dat maakt u niet tot een beter musicus of musicienne, maar het is leuk om te weten. Zelf score ik rond de 60 %. Ga naar www.music-chords.com

Lees verder in Hoofdstuk 6.

Doedelen...

Doedelen...

Akkoordtypen

Moll-Dur versus Geleende Akkoorden

Dit is Hoofdstuk 6 van een gratis cursus over Akkoordtypen.

Ik schreef eerder dat de naam hard verminderd niet buiten Noord-West Europa gebruikt wordt. Datzelfde geldt voor de term Moll-Dur. Vreemd genoeg is een term als Napels nooit een probleem geweest. Dan had men Moll-Dur ook wel kunnen accepteren.

In de USA, en in sommige andere landen, spreekt men van geleende akkoorden. Aangezien ik in Brabant geboren ben, blijf ik toch Moll-Dur zeggen. Klassieke muziek is nu eenmaal Europese muziek, dat wordt nogal eens vergeten. Wat ook vergeten wordt, is de belangrijke invloed van i Fiamminghi (Vlamingen), onze broeders uit het zuiden, waaronder het oude Brabant. Dat moest ik even kwijt.

Met Moll-Dur wordt de verlaagde 6e toon in majeur aangeduid. Het majeur akkoord op IV wordt daardoor mineur. Het is een kopie van het akkoord op dezelfde positie in mineur. Vandaar de term geleend. Ik laat u zien hoe het werkt.

C majeur				C mineur		
CIV	IVmd	IV6md	IV4/6md	cIV	IV6	IV4/6
F	Fm	Fm/Ab	Fm/C	Fm	Fm/Ab	Fm/C
maj	min	min sext	min kwartsext	min	min sext	min kwartsext

Dankzij Moll-Dur ontstaat een verminderd septiem akkoord in majeur. Dit is mogelijk, omdat Moll-Dur van een majeur toonladder gedeeltelijk een mineur toonladder maakt.

Net als bij Napels kan Moll-Dur een overmatig akkoord tot gevolg hebben. Daarom wordt de 5e toon boven de verlaagde toon meestal ook verlaagd. Moll-Dur en dergelijke alteraties zetten de componist Schönberg aan tot het nadenken over tonaliteit. Als je zowat elke toon kunt altereren, wat is dan nog het nut van een toonladder, of tonale muziek?

Bijna honderd jaar later moeten we concluderen dat we tonaliteit nodig hebben. Atonaliteit is nooit een groot succes geworden. Het lijkt er op dat harmonieleer nodig zal blijven.

C majeur								
CIImd	IVmd	VImd	VImd or VImd#5	II7md	IV7md	IV7md or IVmd#5	VI7md	VI7md or VI7md#5
D°	Fm	Ab	Ab+	D°7	Fm7	Fmmaj7	Abmaj7	Ab+maj7
verm	min	maj	overm	half verm 7	min 7	min maj 7	maj 7	overm maj 7

Hoe dan ook, er ontstaat hier geen nieuw akkoordtype, dus... lees verder.

Akkoordtypen

Verhoogde 2 en Verhoogde 4

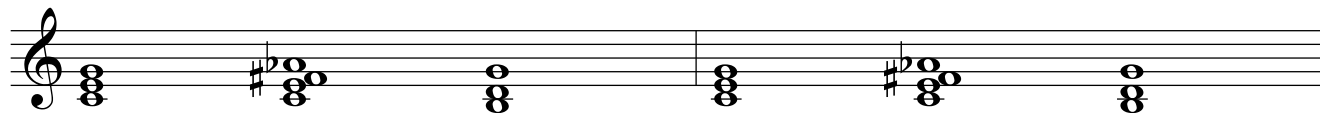
Dit is Hoofdstuk 7.

We zijn allemaal dol op de leidtoon (de kleine secunde). De behoefte aan een leidtoon heeft ons harmonisch mineur en de chromatische beweging gegeven. Sommige componisten verhogen om deze reden af en toe de 2e toon in majeur (leidtoon naar de terts van I) en de 4e toon in majeur en mineur (leidtoon naar de kwint van I).

Hierdoor ontstaat wel een probleem. Het kan erg moeilijk zijn om het verschil aan te geven tussen een akkoord met een verhoogde 2 en een tussendominant. Gewoonlijk *is* het een tussendominant.

Hetzelfde probleem ontstaat met een verhoogde 4. In de meeste gevallen zal de verhoogde toon deel uitmaken van een tussendominant. Laat ik een voorbeeld geven.

C majeur

CI (VII3/4n→V) V6 CI #IV3/4md V6

In het eerste voorbeeld is het tweede akkoord een tussendominant met een verlaagde 2 (Napels). In het tweede voorbeeld is hetzelfde akkoord een IV met een verhoogde 4e toon en een verlaagde 6e toon (Moll-Dur). Ik hou u niet voor de gek. Dergelijke combinaties komen voor in de wat moeilijkere composities.

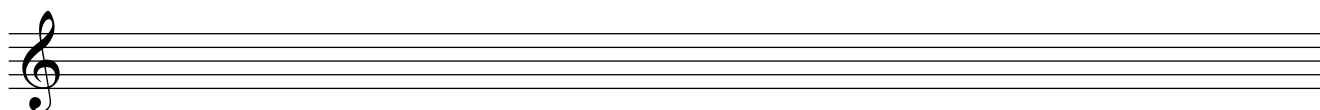
Zoals u zich uit Hoofdstuk 5 zult herinneren, is het mogelijk om alteraties te combineren. Hier dus een verhoogde 4 en een verlaagde 6. Of vergis ik me?

Als u bereid bent om te accepteren dat een tussendominant geen zuiver majeur akkoord of dominant septiem akkoord hoeft te zijn, dan heb ik in het eerste geval gelijk. Anders heb ik vrijwel zeker gelijk in het tweede geval.

Ik denk dat het veel te maken heeft met de school waartoe je behoort. Mijn leermeester was een oude maestro die veel plezier beleefde aan dergelijke constructies. Een moderne leraar vindt wellicht Moll-Dur onzin en spreekt van geleende akkoorden. De onwetende.

Overigens, dit vreemde akkoordtype is voor ons niet nieuw. We hebben het eerder gezien. Maar ik vertel u nu niet waar. Ga door met Hoofdstuk 8.

Doedelen...

Akkoordtypen

None Akkoorden

Dit is Hoofdstuk 8 van een gratis cursus over akkoordtypen.

None akkoorden zijn een beetje apart. Niet alle mogelijke alteraties kunnen worden gebruikt, want een none akkoord heeft reeds 2 dissonanten in zich. Sommige alteraties laten een none akkoord te schrill klinken. Zelfs een niet gealtereerd akkoord klinkt soms slecht.

We beginnen met none akkoorden zonder alteraties die bovendien niet slecht klinken.

C majeur

CI9	II9	X	IV9	V9	VI9	X
Cmaj9	Dm9		Fmaj9	G9	Am9	
maj 9	min 9		maj 9	dom 9	min 9	

None akkoorden met een mineur none zijn niet zo populair als none akkoorden met een majeur none. Een majeur none klinkt minder dissonant. Bij een mineur none akkoord is overigens niet de none mineur! Mineur none is kort voor mineur 7 majeur 9. Het septiem akkoord is belangrijker, daarom laten we in dit geval "majeur" voor de 9 achterwege, met als resultaat mineur 9.

Hetzelfde geldt voor het majeur none akkoord. Omdat de none hier majeur is, is de volledige naam majeur 7 majeur 9. Wederom laten we het type voor de 9 achterwege, waardoor majeur 9 ontstaat. Verwarrend, nietwaar? De benaming is historisch zo ontstaan. Het is niet altijd logisch.

In populaire akkoordenleer wordt een none akkoord soms omschreven als een septiem akkoord met een toegevoegde 9. En in sommige gevallen is een none akkoord alleen maar een septiem akkoord met een toevallig passerende noot. Ook dat komt voor, in klassieke en in populaire muziek.

A mineur

aI9	X	III9	IV9	X	VI9	VII9
Am9		Cmaj9	Dm9		Fmaj9	G9
min 9		maj 9	min 9		maj 9	dom 9

De nieuwe akkoordtypen tot dusver zijn majeur 9, mineur 9 en dominant 9. Als we alteraties gaan inzetten, ontstaan meer typen. Maar u heeft in Hoofdstuk 5 kunnen zien hoe ingewikkeld de materie dan kan worden.

Ik denk dat het beter is, dat ik meteen de akkoorden opsom die af en toe gebruikt worden, al zullen sommige van deze akkoorden alleen in meer ingewikkelde muziek opduiken. Ingewikkelde muziek is niet altijd betere muziek. Het wil alleen maar zeggen dat u er hoofdpijn van kunt krijgen.

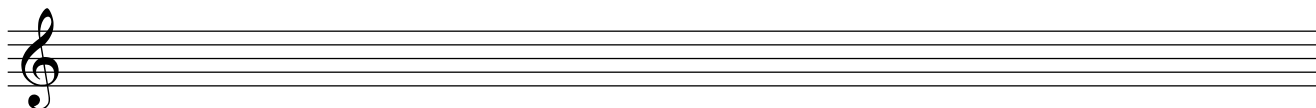
aI	aIII9	aIII9n	CII9md	CV9n
Ammaj9	A+maj9	A+9	D°9	G9b5
min maj 9	overm maj 9	overm dom 9	half verm 9	hard verm 9

8 verschillende none akkoorden kunnen ontstaan: majeur none, mineur none, dominant none, mineur majeur none, overmatig majeur none, overmatig dominant none, half verminderd none en hard verminderd none akkoord. U kunt zelf nagaan uit welke tertsen deze akkoorden zijn opgebouwd.

Belangrijk! None akkoorden worden niet omgekeerd.

Lees verder...

Doedelen...

Akkoordtypen

Vertraagde Akkoorden

Dit is Hoofdstuk 9.

In een vertraagd akkoord zal de terts niet meteen klinken. Eerst klinkt de 4 (sus4) of de 2 (sus2), die daarna zal oplossen in de 3, de terts. "sus" is kort voor het Engelse "suspended".

Dit betekent dat we heel veel akkoordtypen kunnen toevoegen aan de lijst, mits we vertraagde akkoorden beschouwen als nieuwe typen. Maar volgens de klassieke harmonieleer zijn deze typen niet nieuw.

Volgens sommige muzikanten echter zijn ze dat wel. Dat wil nog niet zeggen dat wij ze dan maar als aparte typen moeten accepteren, maar onder bepaalde omstandigheden moeten zij wel kunnen worden aangeduid. Daarvoor gebruik ik een systeem dat stoelt op het aloude Basso Continuo.

In een rigide toegepaste harmonische analyse komt u deze notatie (I4/5, V2/5/7) niet tegen. Het zal daar I zijn en V7. Hieronder treft u beide notaties aan.

C majeur

CI	I of I4/5	I of I2/5	V7	V7 of V4/5/7	V7 of V2/5/7
C	Csus4	Csus2	G7	G7sus4	G7sus2

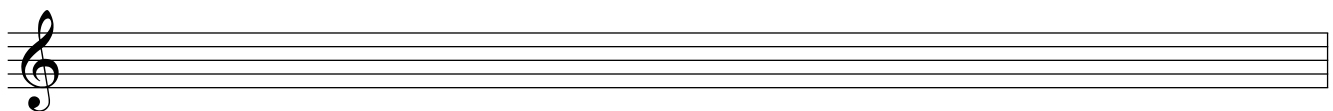
Een vertraagd akkoord zal meestal zo worden ingezet, dat de toon die oplost in de terts, de functie van een leidtoon heeft. Zoals in deze voorbeelden.

C majeur		C mineur		E mineur		C majeur	
CI	C	cI	Cm	eI	Em	CII7	Dm7
Csus4		Csus2		Esus2		Dm7sus2	
maj		min		min		min 7	

Aangezien we nog niet weten in wat voor terts de vertraging uitmondt, wordt hij niet gedefinieerd in de populaire notatie. Daarom is *Cmsus2* verkeerd en *Csus2* goed. Maar als er meer noten bij betrokken zijn, zoals bij een septiem akkoord, dan is de naam meestal wel volledig.

Ook een none akkoord kan een vertraagd akkoord zijn. De naam van het none akkoord blijft hetzelfde. Voeg er slechts sus2 of sus4 aan toe. Als geen nummer wordt gebruikt, zoals in "sus", dan wordt dit voor "sus4" gehouden.

Doedelen...

Akkoordtypen

Onvolledige Akkoorden

U bent vast wel blij dat dit het laatste hoofdstuk is, Hoofdstuk 10.

Er zijn verscheidene redenen waarom een musicus geen volledig akkoord zal spelen. Op een gitaar bijvoorbeeld zullen regelmatig onvolledige akkoorden worden gespeeld. Een toon kan moeilijk te grijpen zijn, of hij ligt zelfs buiten bereik.

Soms zal een onvolledig akkoord beter klinken dan een volledig akkoord. In het geval van een duo of trio, zoals drie blokfluiten, moet wel een onvolledig akkoord worden gespeeld wanneer een septiem akkoord zou moeten klinken.

Kan een onvolledig akkoord een nieuw akkoordtype vertegenwoordigen? Ja en nee. Nee, omdat een onvolledig akkoord dezelfde harmonische impressie zal geven als een volledig akkoord. En ja, soms wel.

C majeur

CV7 of CV7i5	I9 of I9i5	I9 of I9i7	III7 of III7i5	II9 of II9i3	V7 of V7i3i5
G7 of G7(no5)	Cmaj9 of Cmaj9(no5)	C9 of C9(no7)	Em7 of Em7(no5)	Dm9 of Dm9(no3)	G7 of G7(no5 no3)
dom 7 geen 5	maj 9 geen 5	dom (or maj) 9 geen 7	min 7 geen 5	min 9 geen 3	dom 7 geen 5 geen 3

Het eerste akkoord, CV7 met de dubbele G, wordt veel gebruikt, maar het is nog steeds CV7. Echter, het derde akkoord, I9i7, is voor sommige muzikanten een nieuw akkoord. In populaire muziek noemen ze dit akkoord zelfs een drieklank met een toegevoegde 9 (Cadd9), hetgeen onzin is.

De none is niet zomaar een toon die aan een drieklank wordt toegevoegd. "Add" is gewoonlijk de verkeerde omschrijving, hoe vaak die term ook gebruikt wordt. Al heb ik soms het gevoel deel uit te maken van een uitstervend ras, belaagd als wij worden door slecht geschoolde muzikanten.

In een basis akkoord, een drieklank, kunt u de kwint af en toe weglaten. Soms moet je wel, bijvoorbeeld wanneer twee trompetten samenspelen. Dit verandert niet de harmonie.

In een septiem akkoord kan de kwint gemist worden, soms de terts. Af en toe zelfs de kwint én de terts.

In een none akkoord kunt u de kwint en de septiem weglaten, soms de terts, en combinaties van die tonen, maar niet altijd. Het is afhankelijk van de context.

Dus, hoeveel verschillende akkoordtypen zijn er nu? Dat weet ik niet. Ik weet niet wat u wenst te accepteren. Volgens de klassieke harmonieleer zijn er niet zoveel verschillende typen. Het absolute minimum zal rond de 20 liggen. Ruim beschouwd zijn het er misschien 70.

In mijn gratis app kunt u oefenen in het herkennen van ongeveer 50 verschillende typen. Dat is echt veel. En nu gaan we de cursus beëindigen met een paar rare akkoordnamen.

Sixte ajoutée, Italiaans sextakkoord, Frans sextakkoord, Duits sextakkoord en kwartenklank zijn akkoordtypen, maar nieuw zijn ze niet. We hebben ze eerder gezien.

C majeur

CVI5/6	VII6n	V3/4n	VII5/6n	I4/7
Am7/C of C6	B°b3/Db	G7b5/Db	B°7b3/Db	Csus2/D
Sixte ajoutée	Italiaans 6	Frans 6	Duits 6	kwartenklank
min kwintsext	dbl verm sext	hard verm tertskwart	dbl verm kwintsext	maj sext (vertraagd)

Een vertraagd akkoord kan ook worden omgekeerd, vandaar de kwartenklank.

Denkt u hier eens over na. U kunt elk akkoordtype in elke toonaard gebruiken. Dat zijn honderden, bijna een duizend akkoorden. U weet nu dat dit niet allemaal verschillende akkoorden zijn. Ze zijn slechts getransponeerd naar diverse toonaarden. Qua hoogte wijzigen ze, maar niet qua samenstelling.

I.p.v. het van buiten leren van al die akkoorden, kunt u beter een paar akkoordtypen van buiten leren en een beetje harmonieeler.

C majeur	D majeur	G majeur	B majeur
CV7n	DV7n	GV7n	BV7n
G7b5	A7b5	D7b5	F#7b5
hard verm 7	hard verm 7	hard verm 7	hard verm 7

Het is gebeurd, we zijn klaar. Vergeet niet de app *Herken Akkoord Typen* te gebruiken. Het is een educatieve app, geen spelletje, maar u kunt wel proberen een hoge score te halen.

Ik hoop dat deze cursus voor u nuttig is geweest en u zal helpen bij uw queeste naar kennis.

O ja, in Hoofdstuk 7 schreef ik aan het einde "Overigens, dit vreemde akkoord is voor ons niet nieuw. We hebben het eerder gezien. Maar ik vertel u nu niet waar." Welnu, zie Hoofdstuk 5.

Mocht u het nog niet weten, op mijn website treft u meer gratis cursussen aan: composer.rowy.net

Houdoe!

Rowy

Bijsluiter: Het tot u nemen van deze cursus kan u op het verkeerde been zetten. U kunt zelfs waandenkbeelden krijgen, zoals de voorstelling dat u dit alles moet begrijpen en het op zijn minst zou moeten kunnen toepassen. Dat is echter niet zo. Het is werkelijk heel erg moeilijk. Bovendien zegt het weinig over uw kwaliteiten als musicus of musicienne. U kunt de sterren van de hemel spelen, aardige muziek componeren, en toch bovenstaande nauwelijks begrijpen.